

Ojciec Jan Sajewicz, OMI

1910 – 1994

Urodził się 14 kwietnia 1910 roku w Wojnówce na Polesiu. Roczny nowicjat (1931-1932) odbył w Markowicach na Pomorzu, a seminaria duchowne ukończył w Krobi i Obrze (województwo poznańskie). Święcenia kapłańskie przyjął 27 czerwca 1937 roku. Do Kanady przybył rok później.

Posługę kapłańską sprawował w następujących parafiach: św. Stanisława Kostki (Toronto), św. Ducha (Winnipeg), św. Jacka Odrowąża (Ottawa), powtórnie u św. Stanisława Kostki (Toronto), św. Kazimierza (Toronto), Edmonton (Alberta), Saskatoon (Saskatchewan), East Selkirk (Manitoba) i u Sióstr Benedyktynek w Middlechurch (Manitoba).

Czas wojny (Afryka)

W latach 1943 – 1948 pracował w Afryce, pełniąc funkcję kapelana Polskich Sił Powietrznych w Kenii i służąc posługą duszpasterską w wielu afrykańskich obozach dla polskich uchodźców z Rosji. Jak pisze w swoich wspomnieniach, „Wszystkich obozów było około 20 i zgromadzono w nich około 20 000 Polaków”. Obozy były finansowane przez Opiekę Społeczną Rządu Polskiego na Uchodźctwie. W każdym obozie był komendant brytyjski. Podlegał mu polski kierownik obozu, który miał do pomocy szereg urzędników. Były grona nauczycielskie, przewodniczący dla spraw gospodarskich, spółdzielnia, rzeźnictwo i.t.p. Było również duszpasterstwo”. (2)

Praca duszpasterska wiązała się z wieloma wyzwaniami, wynikającymi z niepewności jutra i specyfiki egzystencji w szczególnych warunkach i trudnym klimacie. Większość populacji obozowej stanowiły kobiety i dzieci, po ciężkich przejściach w Rosji Sowieckiej i ze świeżą pamięcią głodu i poniewierki. Jednak wspólnym wysiłkiem ochotników i księży życie obozowe zostało zorganizowane w bezpieczne i przewidywalne ramy szkoły i harcerstwa dla dzieci, rozmaitych aktywności dla dorosłych, i życia religijnego. Utworzono fundusz społeczny, który powstał w ten sposób, że wszyscy pracujący w obozie za wynagrodzeniem oddawali dobrowolnie 13% do wspólnej kasy. Z tego funduszu pomagano kobietom i dzieciom, które nie otrzymywały żadnej innej pomocy. W obozie Makindu Ojciec Sajewicz spotkał Stefanię Garlicką (matkę dr Andrzeja Garlickiego z Ottawy), która tam pracowała w wydziale oświaty, i którą zapamiętał jako mającą dobry wpływ na innych i wydajnie współpracującą z duszpasterstwem.

W obozie Ifunda w Tanzanii Ojciec Jan Sajewicz uczestniczył w budowie kościoła dla wspólnoty obozowej, „Dach pokryliśmy trawą afrykańską. We wnętrzu kościoła były małe, składane krzeselka, podłoga była z cegły. Wszystkie uroczystości, narodowe i kościelne, odprawiane były w tym kościele. Na cmentarzu wydrukowaliśmy napis ku pamięci tych, którzy nie powrócą już na Ojczyznę łono” (*wspomnienia O. J. Sajewicza*).

Kanada

Ojciec Jan Sajewicz wrócił do Kanady w 1948 roku. Najpierw pracował w Toronto, a potem w Winnipeg, gdzie redagował „Gazetę Polską”. W późniejszych latach redagował też pismo „Niepokalana”, wychodzące we Francji.

Do Ottawy przyjechał w 1951 roku. Mieszkali tam, przybyli w latach powojennych, żołnierze z Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie i ich rodziny oraz wielu byłych jeńców, więźniów obozów koncentracyjnych i uchodźców. Ich naturalnym pragnieniem było uczestniczenie w nabożeństwach w języku polskim i założenie polskiego kościoła. Ojciec Jan wyszedł naprzeciw tym potrzebom z energią, uporem i poświęceniem.

Już w styczniu 1952 roku powołał Komitet Kościelny. W następnych latach, z pomocą parafian i organizacji polonijnych, zdobywał fundusze na budowę kościoła. Jednym ze skutecznych sposobów była kwesta: według przygotowanej przez Ojca Jana listy, parafianie chodzili pod wskazane adresy, prosząc o wsparcie finansowe. Ojciec Jan sam dał przykład godny naśladowania, zmniejszając stawkę na swoje dzienne utrzymanie z sześciu na cztery dolary.

28 stycznia 1957 został wmurowany Akt Erekcyjny ustanawiający polską parafię, zaś w lipcu 1957 roku ukończono budowę kościoła oraz pomieszczeń przyległych, według projektu architekta Romana Stankiewicza. Pierwsza Msza św. u św. Jacka została odprawiona 4 sierpnia 1957 roku. Ten piękny i stylowy kościół jest do dzisiaj centrum życia religijnego i narodowego Polonii ottawskiej.

To był już drugi kościół, wybudowany przez Ojca Sajewicza, po tym afrykańskim z czasu wojny. W jego przypadku stara łacińska maksyma „Non omnis moriar” ma szczególne i rozszerzone znaczenie – bo oprócz posługi kapłańskiej dla nieprzebranych rzesz wiernych, były to również realne ślady na ziemi w postaci świątyń Pańskich.

Opuścił Ottawę w 1958 roku, wracając do Toronto. Po siedmiu latach pracy u św. Stanisława Kostki i u św. Kazimierza, udał się do zachodnich prowincji Kanady (Edmonton, Saskatoon i Winnipeg).

Pisze we wspomnieniach: „W okresie Milenium Polski objeżdżałem całą Alberty, Saskatchewan, Manitobe i częściowo Ontario z obrazem Matki Boskiej, który nazywaliśmy Nawiedzeniem. Była to dla mnie najprzyjemniejsza praca duszpasterska w Kanadzie. Ludzie ściągali z dalekich okolic, przywozili chorych. Przedstawialiśmy obraz w kilku katedrach. Przy tej okazji miałem szereg wykładów zaznamiających ludzi z historią Polski i historią obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej Przez dwa lata redagowałem we Francji polski miesięcznik katolicki. I znów do Winnipegu na krótko. Potem dwa lata w Edmontonie, potem w Saskatoonie. Tam miałem wypadek samochodowy. Wylądowałem wreszcie u sióstr Benedyktyn w Winnipegu. Jestem kapelanem Stowarzyszenia Polskich Kombatantów przez ostatnie 13 lat.” (*Wspomnienia Ojca J. Sajewicza*)

Ojciec Jan Sajewicz, Oblat Maryi Niepokalanej, zmarł 30 sierpnia 1994 roku w Edmonton, Alberta.

W dobrych zawodach wystąpiłem, bieg ukończyłem, wiary ustrzegłem (2 TM 4)

Bibliografia

Aleksander Maciej Jabłonski, *Rys Historii Kościoła i Parafii św. Jacka Odrowąża w pracy zbiorowej 50 lecie Parafii św. Jacka Odrowąża 1957-2007*, Ottawa 2007

Ks. Jan Sajewicz, *Wspomnienia spisane w sierpniu 1986*, Polonijny Biuletyn Informacyjny w Winnipeg, PolishWinnipeg.com

Strona internetowa parafii św. Jacka w Ottawie, <https://www.swjacek.ca/historia.htm>

/MJD/

© Oskar Halecki Institute in Canada